

CONTACT

BLAD

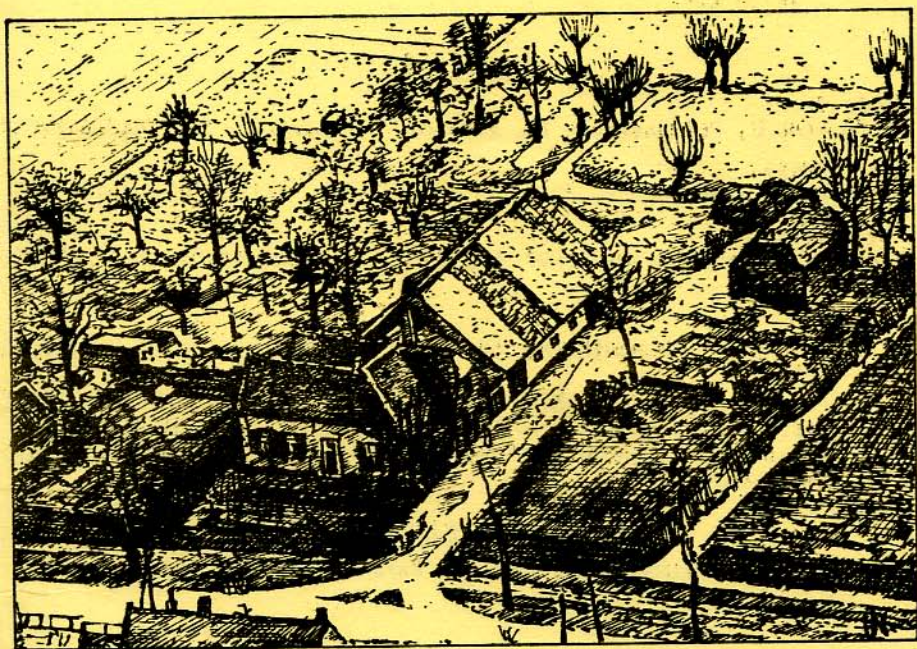
Historische Vereniging

Barendrecht

jaargang no 49

december 1991

HISTORISCHE VERENIGING BARENDRECHT

Verenigingsgebouw "D' OUWE SCHOOL"
Dorpsstraat 150a, 2992 BE Barendrecht
Tel. 01806 - 18142

Open: zaterdagmiddag van 14.00 - 16.30 uur voor informatie en afgifte
van voorwerpen, enz.;
tijdens tentoonstellingen: woensdag- en zaterdagmiddag van 14.00
- 16.30 uur.

BESTUUR

Voorzitter:

M. Zoutendijk, Oranjestraat 2a, 2991 CL Barendrecht, tel. 01806-14200

Secretaris:

A. Koedoot, Perentuin 2, 2991 TN Barendrecht, tel. 01806-14811

Penningmeester:

W.A. den Otter, Korianderhof 48, 2991 HE Barendrecht, tel. 01806-13915

Leden:

P. van Bergeijk, Ziedewijdsedijk 59, 2991 VP Barendrecht, tel. 01806-12252

W.M. Groenenboom, Voordijk 267, 2992 AL Barendrecht, tel. 01806-12617

mw. J.W.E. Kouw, Singel 32, 2992 BN Barendrecht, tel. 01806-16059

A. Rodenburg, 2e Barendrechtseweg 398, 2992 SM Barendrecht, tel. 01806-16407

LEDENADMINISTRATIE

F. van Heest, Kempenaar 75, 2991 PJ Barendrecht, tel. 01806-12371

BIJ DE VOORPLAAT

Boerderij van de fam. Baars, Voordijk 397;
naar een luchtfoto uit 1949 getekend door
mw H.A. Plomp-Monshouwer

REDACTIONEEL

INHOUDSOPGAVE VAN DE 13e JAARGANG

NUMMER 49 VAN DECEMBER 1991

VERENIGINGSNIEUWS

Redactioneel, Inhoudsopgave van no. 49	p. 1
Van de bestuurstafel	p. 2
Ledenadministratie	p. 5
Werkgroep Bodemonderzoek	p. 5
Werkgroep Genealogie	p. 11
Werkgroep Historisch Boerderij- onderzoek	p. 12
Werkgroep Tentoonstellingen	p. 15

ARTIKELEN

H. van Herwerden BARENDRECHTERS VERHALEN	p. 17
P. Groenenboom CAFE "HET SCHAAPJE" (4)	p. 19
H. van Herwerden DE MEIDAGEN 1940 VAN EEN RIJSOORDSE JONGEN (2)	p. 20
H. Oldenhof BEKNOPT GENEALOGIE VAN DE BAREN- DRECHTSE OUTRAETS	p. 22

De redactie wenst alle lezers plezierige
Kerstdagen en een voorspoedig
negentienhonderd tweeënnegentig

VAN DE BESTUURSTAFEL

IN MEMORIAM G. VAN DER SCHOOR

Na het overlijden van de heer Van der Schoor op 28 augustus en de begrafenis op 31 augustus jl. was er geen gelegenheid nog een uitgebreid in memoriam in het septembernummer op te nemen.

In het volgende worden de woorden ter nagedachtenis herhaald, waarmee het bestuur in De Schakel van 5 september de erevoorzitter van de vereniging herdacht. Hierbij worden tevens zijn verdiensten, die de HVB in bijna vijftien jaar maakten tot wat zij nu is, belicht.

Op 15 november 1976 vond op initiatief van de heer Van der Schoor een informele bespreking plaats inzake de oprichting van een Historisch Studiecentrum in Barendrecht. De toenmalige burgemeester, G. van Hofwegen, verwelkomde 43 aanwezigen.

13 December daaraanvolgend vond de oprichtingsvergadering plaats, waarbij de vereniging de naam Historische Vereniging Barendrecht ontving. Als voorzitter werd vanzelfsprekend de heer Van der Schoor gekozen. Als eerste onderkomen kreeg de vereniging de beschikking over een ruimte naast de woning Dorpsstraat 150 (de tegenwoordige "opkamer"). Deze werd ons door de gemeente aangeboden, evenals enig meubilair.

Deze ruimte was al heel snel te klein, en met nimmer aflatende overredingskracht wist de heer Van der Schoor de gemeente hiervan te overtuigen, wat tot gevolg had, dat op 13 augustus 1980 de voormalige onderwijzerswoning bij de Dr De Visserschool als onderkomen officieel werd geopend.

Hier heeft de heer Van der Schoor tot eind 1990 de verzameling steeds zien groeien. De oude ansichten en foto's, vooral de schoolfoto's, waren zijn troetel kinderen. Hij rustte niet voordat hij alle namen van de kinderen op de schoolfoto's compleet had. Hiertoe stuurde hij menig een op pad om de namen te achterhalen.

Tijdens fototentoonstellingen kreeg hij weer de beschikking over veel nieuw (oud) materiaal. Zo ont-

stond de Werkgroep Barendrecht van vroeger op Ansicht en Foto, waarvan hij de contactpersoon was. Onder andere door zijn grote inzet en het vele werk voor de Historische Vereniging ontving hij op 29 april 1986 uit handen van burgemeester J. van den Brink de eremedaille in zilver, verbonden aan de orde van Oranje-Nassau.

Een klein jaar later, tijdens de ledenvergadering op 24 maart 1987, legde hij de voorzittershamer neer. Hij werd toen met algemene stemmen tot erevoorzitter benoemd.

Wie dacht dat hij het nu kalmer aan zou gaan doen, vergiste zich. Nu hij geen bestuursfunctie meer had, kon hij zich met dubbele energie aan de foto's wijden (en zo daarnaast nog allerlei zaken voor zijn rekening nemen).

Zijn grote wens eens een boerderij als onderkomen voor de verzameling van de HVB te verwerven heeft hij niet in vervulling mogen zien gaan. Wel kon hij in maart 1991 getuige zijn van de opening van "D' Ouwe School" de uit 1857 daterende openbare lagere school. In feite een terugkeer naar het eerste onderkomen, zij het dat de vereniging nu over het gehele pand kon beschikken. Hier heeft hij tot nog kort voor zijn dood zijn werkzaamheden kunnen voortzetten.

Met dankbaarheid zal hij in de herinnering van velen blijven voortleven als degene die de Historische Vereniging Barendrecht op zo'n bijzondere wijze gestalte heeft gegeven.

Het bestuur

VIDEOBAND OUDE VEILING

Wie heeft indertijd een videoband van de oude veiling (1939) aan de heer Van der Schoor geleend om te laten kopiëren? Deze band is inmiddels gecopieerd en dient weer aan de eigenaar te worden teruggegeven. Maar wie is dit? Wil de eigenaar zich s.v.p. in verbinding stel-

len met de heer Zoutendijk (tel. 14200) of bij geen gehoor met mw. Kouw (tel. 16059), zodat hij zijn eigendom weer in ontvangst kan nemen?

HISTORISCHE VERENIGING BARENDRECHT 15 JAAR

Op 13 december jl. bereikten we ons derde lustrum; waar blijft de tijd, pleegt menigeen te zeggen.

Kenmerkten de eerste twee perioden zich door een aanvang met de bescheidenheid van pas beginnenden, de activiteiten werden na enkele jaren dermate uitgebreid, dat de ruimte aan de 2e Barendrechtseweg al gauw niet meer voldeed. De gestelde doelen van een studeer-, werk-, verzamel- en tentoonstellingsruimte konden daar niet meer gerealiseerd worden. Desondanks is in die jaren geweldig veel werk verzet, en is er veel geïmproviseerd om toch alles zo goed mogelijk te doen plaatsvinden. De verschillende werkgroepen namen hun werk mee naar huis en daar waar dit niet mogelijk bleek moest om beurten in één vertrek gewerkt worden, onder de meest bijzondere omstandigheden.

Nu we inmiddels in een voor ons nieuwe omgeving op de meest historische plaats in de gemeente, "d' Ouwe School", in gebruik mochten nemen is ook die periode voorbij, daarmee behorend tot de jongste geschiedenis van onze vereniging. Na alle inspanningen die hieraan vooraf gingen mochten wij op 23 maart jl. met een feestelijke opening ons gebouw in gebruik nemen.

Het bruist inmiddels van de activiteiten, de werkgroepen hebben hun draai gevonden, zo mocht het bestuur met dankbaarheid constateren. Veel van wat in de eerste jaren aan verzamelingen en werkzaamheden dienaangaande verricht was, kan nu weer worden voortgezet.

Met dankbaarheid kunnen we terugzien op al hetgeen de overleden erevoorzitter, de heer G. van der Schoor, in al die jaren voor onze vereniging mocht verrichten, zodanig, dat anderen hieraan verder kunnen bouwen. Het

doel van onze vereniging is immers de historie van Barendrecht in allerlei facetten te bestuderen, te tonen, aan kennis door te geven, en te behouden, vanwege haar grote waarde nu en in de toekomst.

U allen die daaraan meewerken wens ik veel genoeg hieraan, succes en tevens de beste wensen voor 1992 en een goed verenigingsjaar met vele activiteiten.

Uw voorzitter, M. Zoutendijk

LEDENADMINISTRATIE

MUTATIELIJST

Nieuwe leden vanaf 25 augustus 1991

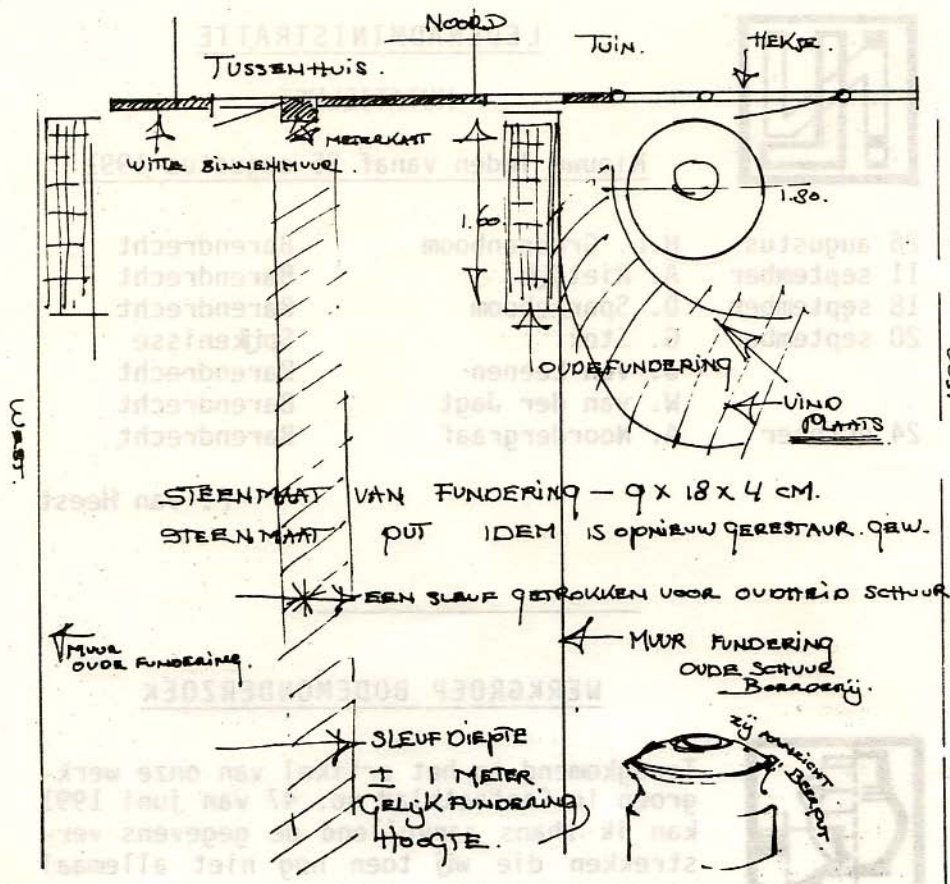
26 augustus	H.L. Groenenboom	Barendrecht
11 september	A. Rietdijk	Barendrecht
18 september	D. Sparreboom	Barendrecht
20 september	G. Stok	Spijkenisse
	J. van Leenen	Barendrecht
	W. van der Jagt	Barendrecht
24 oktober	A. Noordergraaf	Barendrecht
		F. van Heest

WERKGROEP BODEMONDERZOEK

Terugkomend op het artikel van onze werkgroep in Contactblad no. 47 van juni 1991 kan ik thans aanvullend de gegevens verstrekken die wij toen nog niet allemaal voorhanden hadden. Wij hebben nu het grond/veldonderzoek aardig compleet gekregen.

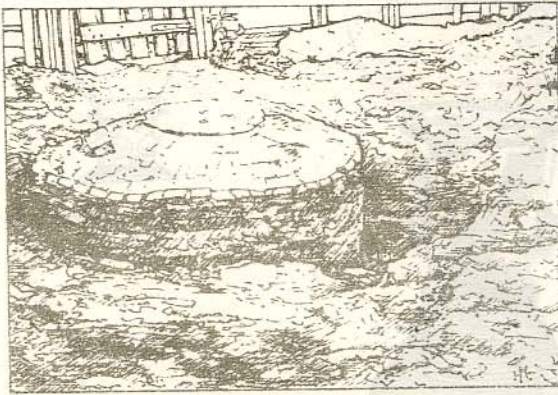
Het gaat hier om de voormalige behuizing van de schout van Carnisse. Vandaar het belang van de opgraving. Er is aan de oostzijde, ter hoogte van schuur en keuken/woonhuis een beerput geweest. Vanaf de witte zandstenen binnenmuur van de afgebroken oude schuur is 1,60 m uitgemeten. Tot daar strekt de oude fundering van de schuur zich uit. Zie onderstaande plattegrond (werktekening).

DE OPGRAVING BIJ DE FAM. BAARS

Op veldverkenning gevonden door Ton Blinde
omstreeks half april 1991

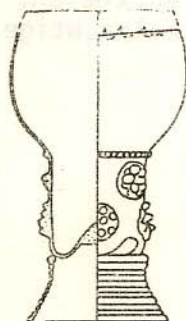
Bij het opgraven en lospeuteren van scherven vonden wij een enorme hoeveelheid botten van dieren, o.a. paarden en koeien. Samen met het serviesgoed dus? Soms met een kalkachtige substantie ertussen. Voor of tegen ziekten?

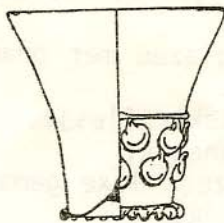
Wij hebben o.a. gevonden:

- prachtige blauw-witte (gekleurde) majolica borden (scherven incompleet);
- mooi glas: luxe drinkglazen met bramen en noppen op de buitenkant;
- een helemaal gaaf apothekersflesje;
- een Weser aardewerk kannetje;
- een fragment van een zeer luxe gemarmerde schaal van roodbakkend aardewerk;
- een fragment van een groot bord van rood aardewerk met groene en groen-gele slibversiering, waarop een vrouw met glas in haar hand staat afgebeeld, en het jaartal 1621. Het bord is verder versierd in een krastechniek. Zulke borden kwamen uit Hessen in Duitsland;
- een heel klein fluitje in de vorm van een vogel-

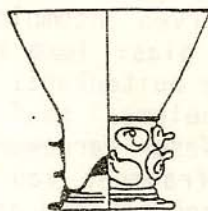
- tje, uit de 17e eeuw;
- prachtig steengoed uit Raeren (ten zuiden van Aken) en Westerwald afkomstig, in grijs of bruin gespikkeld met versieringen in kobaltblauw;

Roemer

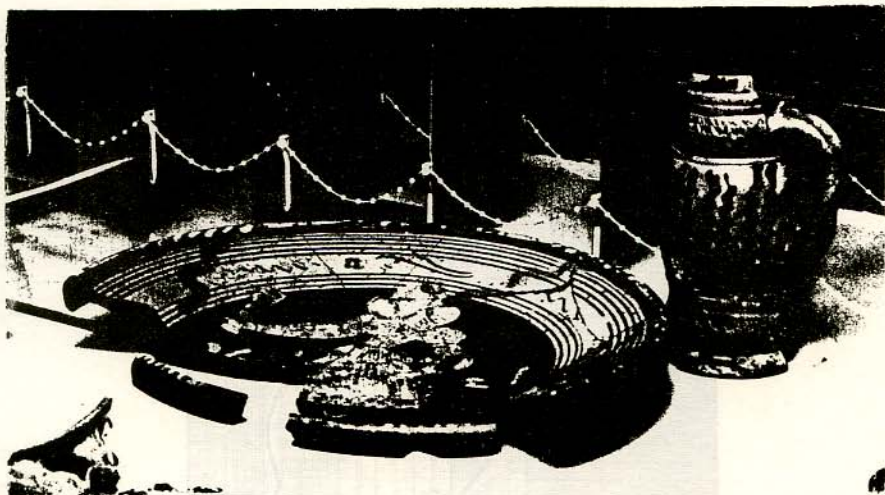

type herkemeyer

NOPPENBEKERS
± 1500

Wij kunnen dus aannemen dat het ontdekte aardewerk en glas van rond 1600 zijn en dat er vanaf die tijd bewoning is geweest en er welvarende mensen gewoond hebben. We hebben dit nog niet eerder zo in Barendrecht aangetroffen, ook niet in het park Buitenoord (Slikmus) en aan de Koedood.

mw H.A. Plomp-Monshouwer

PIJPEN GEVONDEN BIJ DE FAM. BAARS

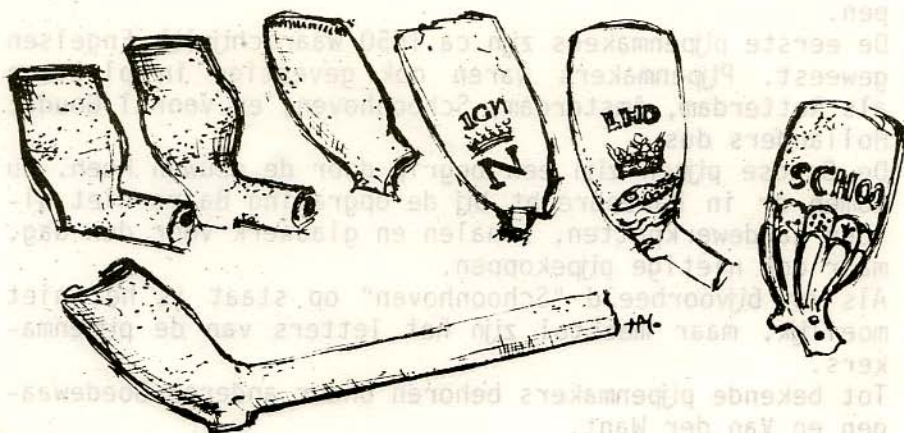
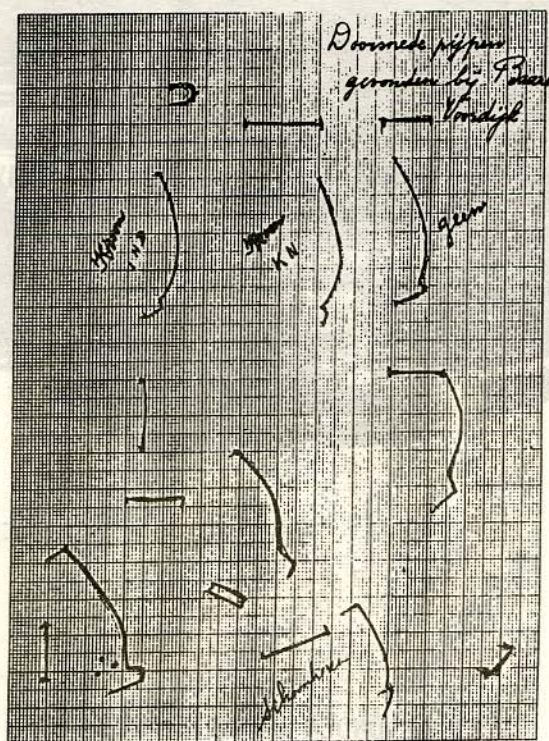
Er zijn veel boeken en tijdschriften die ons informatie verschaffen over de fabricage van allerlei soorten pijpen.

De eerste pijpenmakers zijn ca 1650 waarschijnlijk Engelsen geweest. Pijpenmakers waren ook gevestigd in plaatsen als Rotterdam, Amsterdam, Schoonhoven, en vooral Gouda; Hollanders dus.

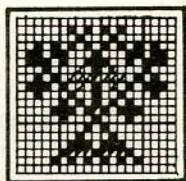
De Goudse pijpen zijn een begrip door de eeuwen heen. Nu komen er in Barendrecht bij de opgraving Baars niet alleen aardewerkpotten, schalen en glaswerk voor den dag, maar ook nietige pijpekoppen.

Als er bijvoorbeeld "Schoonhoven" op staat is het niet moeilijk, maar meestal zijn het letters van de pijpenmakers.

Tot bekende pijpenmakers behoren onder anderen Goedewaagen en Van der Want.

WERKGROEP GENEALOGIE

OPRUIMEN OF BEWAREN

Tante Marie was hoogbejaard. De vele familieberichten die ze in haar lange leven had ontvangen had zij zuinig bewaard. Geboortekaartjes, huwelijksaankondigingen en

rouwkaarten waren zorgvuldig verpakt in oude schoenenendozen.

Bij mijn bezoek aan haar in 1985 vroeg ik de collectie te mogen lenen om alle gegevens thuis over te kunnen nemen. Dat was teveel gevraagd, want zij was zo aan haar verzameling gehecht, dat ze die beslist niet wilde uitlenen. Gelukkig kreeg ik wel gelegenheid aantekeningen te maken van de gegevens van geboorte, huwelijk en overlijden. Mijn vrijmoedige vraag de verzameling in haar testament aan mij te vermaken leverde slechts verbazing op en een half antwoord.

Ongeveer drie jaar later bezocht ik tante Marie weer en natuurlijk sprak ik over haar familieberichten. Haar antwoord liet mij sprakeloos: "Die heb ik niet meer, ik heb alles opgeruimd". Haar gehechtheid aan de oude papieren kwam haar vreemd voor. Ze wist zich niets te herinneren van mijn belangstelling en voor mijn teleurstelling had ze weinig begrip.

De les uit dit verhaal:

1. Bewaar familieberichten of oude familiestukken goed.
2. Als U ze niet langer wilt bewaren, gooi ze dan nooit weg, maar bestem ze voor een belangstellend familielid of bijvoorbeeld de Historische Vereniging Barendrecht.
3. Als U iets van een oude tante wilt, laat de vraag dan geen drie jaar rusten.

A.M. Overwater

WERKGROEP HISTORISCH BOERDERIJ-ONDERZOEK

DE VOORMALIGE NOORDHOEVE TE CARNISSE

De boerderij die onder bovenstaande naam bekend was en lag aan de Voordijk 494 in de polder het Buitenland van Barendrecht is geschiedenis geworden. De januari- en februaristor-
men van 1990 ontwrichtten de eeuwenoude schuur zodanig dat de eigenaar geen heil meer zag in herstel. Een modern landbouwbedrijf heeft geen behoefte meer aan zo'n oude "knakker" die met zijn gebinten (letterlijk gebèen ten!) een verdeelde oppervlakte heeft, hetgeen manoeuvreren met landbouwwerktuigen moeilijk en soms onmogelijk maakt.

Het woonhuis was reeds in de zestiger jaren tegen de vlakte geslagen. En nu dus de schuur. Jammer!

Had het anders gekund? Ach, misschien was het mogelijk geweest in de tachtiger jaren de hele zaak te verkopen om haar als een woonboerderij in te richten. De Westfriese stelphoeven zijn door de vraag van burgers zeer duur geworden. Het zou een prachtexemplaar geweest zijn, een Rijksmonument dat er zijn mocht. Helaas liep het anders. Het zij zo.

Hoe oud de Noordhoeve was valt slechts bij benadering te

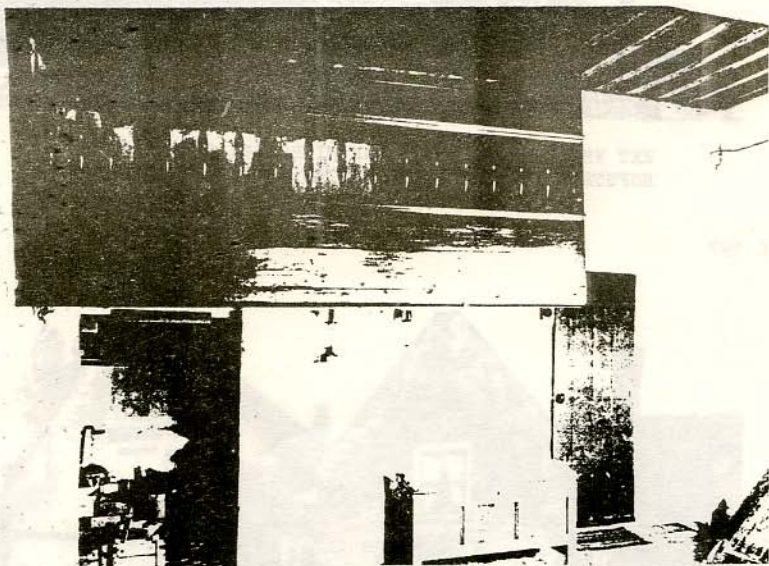
HET VROEGERE WOONHUIS VAN MISSCHIEN DE OUDSTE
HOFSTEDE IN DE POLDER 'BUITENLAND', VOOR DE SLOOP.

CORDIJK 397

VANUIT HET OOSTEN: EEN DUBBEL WOONHUIS MET TWEE ZADEL-
DAKEN EN ZAKGOOT AFGESLOTEN DOOR TOPGEVELS

zeggen. Het Overmaasse dwarsdeeltype - en dat was het oorspronkelijk - dateert uit de 17e eeuw. Het huiskerk met jaartal en naam onderstreept dat 17e-eeuwse karakter nog eens: 1663 en 1673 stond er 'klip en klaar'. Toch kan worden vermoed dat die jaren op de gebintstijlen niet op de stichtingsdatum slaan. Misschien op het verlengen en verhogen van de schuur? Of zomaar, wilde A.P. Sevenberge zich vereeuwigen? (Het huiskerk alsmede dwarsdoorsneden van de boerderij staan afgebeeld in Contactblad no. 43 van juni 1990 - red.)

DE KAMER WAAR SCHOUT EN SCHEPENEN VAN HET AMBACHT CARNISSE
DE VIERSCHAAR SPANDEN (RECHT SPRAKEN)
ZOLDERING: MOER- EN KINDERBALKEN

H. Janse, restauratiearchitect, meende dat de kap van het woonhuis (maar er waren er drie!) uit het begin van de 17e eeuw dateerde [*]. Ook de bodenvondsten gingen tot die tijd terug. Bedenken we voorts dat de polder ca 1555 op het water is herwonnen, dan is het niet uit te sluiten dat deze stee met haar zeer grote (w)erf en haar rechtkamer - het bestuurscentrum van Carnisse - haar geboorteur ongeveer

met de slag bij Nieuwpoort kon laten samenvallen. Juist ja, 1600 dus.

NOOT

[*] H. Janse, Houten kappen in Nederland 1000-1940, pag. 252, afb. 499; Delftse Universitaire Pers 1989.

A.G.W. Wesdorp

WERKGROEP TENTOONSTELLINGEN

Nog even een terugblik op de tentoonstelling "Maandag Waschdag", die van 17 augustus t/m 18 september werd gehouden. Er kwamen 235 bezoekers, aan giften ontvingen we f118,05.

Niet alleen dames toonden belangstelling, ook veel heren kwamen een kijkje nemen. Menige herinnering werd opgehaald bij het zien van de wasattributen. Vooral de tobbes met de wasstampers herinnerden menigeen aan de tijd, dat ze voor schooltijd de was moesten stampen. Over de keren dat de stamper op en neer moest worden gehaald liepen de meningen uiteen.

Ook vernamen we van een oud-Velomedewerker hoe de Velo aan zijn naam kwam. Voor de eerste wasmachines, die waar bij een kind de was kon doen, werden fietsonderdelen (o.a. tandwiel en fietsketting) gebruikt. Dit was bij het tentoongestelde exemplaar goed te zien. Van de oorspronkelijk Franse benaming voor onze latere fiets, vélodipède, nam men de eerste twee lettergrepen en ziedaar de naam van de fabriek: VELO.

Ook de narigheid van het drogen van de was bij slecht

weer was een vaak gehoorde verzuchting. Het droogrek om de kachel en de specifieke lucht die dit teweegbracht in de huiskamer of in de keuken, wanneer het rek voor het fornuis werd geplaatst.

Over belangstelling viel evenmin te klagen bij de volgende tentoonstelling, "Brood en Banket", die van 26 oktober t/m 16 november was te zien in "d' Ouwe School". Zoals reeds aangekondigd in het vorige Contactblad werd deze expositie opgezet in verband met het 100-jarig bestaan van Bakkerij Mooijaart. Bij het op poten zetten van het geheel was de hulp van de familie onontbeerlijk. Zij heeft enorm meegeholpen bij de inrichting en zeer veel materiaal ter beschikking gesteld.

Van het Bakkerijmuseum in Zierikzee waren de twee grote meeltroggen en de beschuitten ter beschikking gesteld. Vanaf het graan tot aan het eindprodukt, alles was aanwezig.

Het is een van de meest succesvolle tentoonstellingen geweest, die we tot nu toe organiseerden. Dit welslagen is mede te danken aan de voortreffelijke manier waarop de oude mevrouw Mooijaart de bezoekers ontving en hun de kneepjes van het vak uitlegde. Hiervoor nog onze welgemeende dank.

881 Personen tekenden het gastenboek, maar het werkelijke aantal bezoekers zal wel hoger liggen. Drie scholen met in totaal 220 leerlingen, begeleid door 18 leerkrachten, werden rondgeleid. Ook de ca 50 bewoners van het bejaardenhuis "Koningshof" te Rotterdam, waar Mooijaart brood bezorgt, kwamen kijken.

De bezoekers zorgden voor een verrijking van de giftenpot met een bedrag van f208,05.

mw J.W.E. Kouw

BARENDRECHTERS VERHALEN

VERANTWOORDING

In het boekje "Barendrechters Verhalen" komt o.a. de bijdrage voor: Jacob Nootenboom (1892-1985). De Contactbladen nos. 4 en 5 van resp. mei en sept. 1980 van onze vereniging bevatten het zelfde verhaal. Beide publicaties zijn van mijn hand.

Overeenkomstig de gestelde regel heb ik de redactie van het Contactblad toestemming gevraagd voor de recente herdruk en na verkregen medewerking de samenstellers van genoemd boekje uitdrukkelijk verzocht naar eerdere plaatsing te verwijzen.

Tot leedwezen van die samenstellers heeft die verwijzing niet plaatsgevonden, waarvoor verontschuldigungen werden aangeboden die, uiteraard, door mij zijn aanvaard.

Bij deze acht ik het verzuim hersteld.

Het fraai uitgegeven boekje met bovenvermelde titel verdient ook in het Contactblad aandacht. Een collage van de meest uiteenlopende bijdragen door Barendrechters, voor Barendrechters geschreven, getekend, geplakt, enz. Het initiatief tot uitgave en de zorg besteed aan het realiseren van dit initiatief moeten zeer worden gewaardeerd.

Een collage dus, waarvoor veel inspanning getroost moet zijn. Ten eerste het zoeken naar een onderwerp en ten tweede, dat onderwerp eenmaal gevonden, daar vorm aan geven op rijm, als stukje, handvaardig, enz., enz. Misschien was er ook, zo maar ineens, die flits door het hoofd van wat reeds lang op vormgeving wachtte, en nu was daar de kans tot puntig stukje ("Luidruchtigheid....")

Wat is er met het initiatief al niet losgemaakt? Lag de waarde daarvan juist niet in het wekken van creativiteit?

Geplaatst of niet geplaatst. In zekere zin was het ook een wedstrijd van, onvermijdelijk, afvallers en van hen die in de prijzen vielen.

Ik ga niet op de inhoud in: Leest U zelf.

Dat al lezende veel losgewoeld zal worden van wat vergeten scheen, is zeker. Dat geldt met name voor hen die hier geboren en getogen zijn. Ook voor hen die later naar elders zijn vertrokken. Moge het boekje vooral ook bij die oud-Barendrechtse in handen komen. Wie weet, een dierbare herinnering kan nog gevolgen hebben voor het doel ten bate waarvan uitgegeven.

Een kritische vraag:

Waarom is er niet een korte tekst opgenomen van Yda Vijf vinkel? Juist haar belangrijke bijdrage, waarvan de omslag is afgeleid, had zeker door enige toelichting, verantwoording, wat speelse tekst aan waarde gewonnen.

"Ik ga niet op de inhoud in", schreef ik hiervoor. Ik kan het echter niet laten toch één verhaal bij de hoorns te vatten.

Het verhaal waarin geschreven over de jonge boer Pieter Labrijn ("Wachten op het orgel..."). Pieter die "op het losse paard" regelmatig vanaf de Ziedewijdsdijk naar zijn verloofde in Pernis gaat, waar bovendien zijn oom Hendrik burgemeester is.

Welke weg zal Pieter gekozen hebben? De Essendijk, of ging hij door de ruigte van de Koedood? Paard en ruiter zal het pad niet snel te moeilijk zijn geweest.

Koos hij ook wel, ter afwisseling, de Straatweg naar Katendrecht en vandaar over Charlois, langs de Sluisjes en de Heijdsdijk zijn weg naar Pernis? In dit laatste geval voerde zijn route, even ten westen van Katendrecht, langs de Schulpweg. Dijken en wegen, zover het oog reikte beplant met lommerrijk hout.

Geboorte dat hier en daar zowaar de kaalslag voor havenaanleg en industriële opbouw tot op vandaag overleefde en - bijna ongeloofwaardig - nog vorig jaar door mij werd aangetroffen.

Aangetroffen in de verschijning van vijf of zes bomen nabij een speelveldje op de kop van de Rotterdamse wijk Katendrecht, daar waar boer Labrijn zijn paard langs die

Schulpweg voerde. Uit mijn jeugd, aan de Rijnhaven doorgebracht, herinner ik mij nog enkele andere voorbeelden van restanten dijkbeplanting, in die troosteloze omgeving nog aanwezig.

Jammer dat schrijver van gemeld verhaal, de heer P. van Bergeijk, niet het volgend anecdotisch gebeuren aan de beschrijving van zijn voorvader toevoegde en dat hier nu, met zijn instemming, volgt.

Pieter Labrijn, omstreeks de zeventiger jaren van de vorige eeuw notabele van Heerjansdam, las reeds de Nieuwe Rotterdamse Courant. Wat hij daaruit als belangrijk oordeelde om den volke kond te doen - Frans-Duitse oorlog? - las hij, staande op de stoep van zijn huis of van het raadhuis, voor. Het "8 uur-journaal" van die dagen.

Het "bij de hoorns vatten" van één verhaal, zo realiseer ik mij thans, geeft aan wat zo'n verhaal bij mij "loswoelde". Dit was slechts één voorbeeld. Bij hoevelen zal dit niet het geval zijn, ieder weer naar aanleiding van een ander gedicht, verslag of tekening? En bij ieder weer anders.

Creativiteit dank zij - opnieuw - creativiteit van twee vrouwen die de häre niet voor zich hielden. Zij hielden die niet onder haar korenmaat, maar plaatsten die er bovenop met haar voorstel tot uitgave van een boekwerkje. Verdienste bij uitstek van Ina Tol en Tineke Duran. Barendrecht is hun daarvoor bijzondere dank verschuldigd

H. van Herwerden

CAFE "HET SCHAAPJE" (4)

In het A.R.A. van Barendrecht en Carnisse vond Arie den Otter het een en ander aan gegevens omtrent de "Waert" in Smitshoek, zoals de caféhouder vroeger genoemd werd.

Het betreft de drie oudste acten met betrekking tot de omgeving van het huidige café.

In het vorige Contactblad (no. 48 van september) werd de eerste acte, gedagtekend 22 maart 1612, in extenso opgenomen. Thans volgt een beknopte weergave van de beide andere acten.

- * ACTE VAN VERTICHTING AAN DE BROERS VAN CLEYS AERIENSZ "WEERT" ALS VOOGDEN VAN DE KINDEREN VAN TANNECKEN AERIENSDR - 25 mei 1613 fol. 22

In deze acte worden weer het huis en erf, staande en gelegen op de oude sluis van Barendrecht, genoemd. Hierin staat ook dat Tanneke de dochter was van Ariens Leendert 'Smit', wiens huis stond op Smitshoek, onder de jurisdictie van Charlois. Ongetwijfeld is dit de vroegere smederij aan de Charloische Lagedijk.

- * ACTE VAN VERKOOP VAN ONROERENDE GOEDEREN - 3 mei 1619 fol. 50

Hierin wordt beschreven dat Cleys Ariens Waert in Carnisse zijn huis en erf alsmede een wekje verkoopt aan de kleermaker Claes Roden, mede wonende onder Carnisse.

Hopelijk komen we de namen van de opvolgende eigenaren tot 1800 ook nog een keer tegen, zodat we een volledig inzicht krijgen in het wel en wee van café "Het Schaapje".

P. Groenenboom

DE MEIDAGEN 1940 VAN EEN RIJSOORDSE JONGEN 2

Wie in het juninummer van dit jaar (Contactblad no. 47) kennis heeft genomen van het verhaal door de heer J.P. de Waard verteld, verhaal over zijn ervaringen te Rijsoord tijdens de oorlogsdagen 1940, herinnert zich misschien de verwondering van verteller, dat fotograaf

noch filmer aanwezig was bij aankomst en vertrek aldaar van de Nederlandse opperbevelhebber.

Ons eveneens medelid A. Maliepaard, te Ridderkerk, heeft na lezing van De Waards bijdrage contact met hem opgenomen en hem verteld dat er wel degelijk filmmateriaal bestaat en dat hij zelf over een video-opname daarvan beschikt. Een opname van een vrij recent door de Belgische Televisie uitgezonden programma.

Wie de heer De Waard kent begrijpt dat, na uitnodiging van ons Ridderkerkse medelid, hij er geen gras over heeft laten groeien om de opname te gaan zien. Enige tijd later heb ook ik bij de familie Maliepaard de opname gezien.

Er zijn omstandigheden in het leven waarbij een tussentijd van jaren bij een herinnering volkomen wegvalt. Zo ook bij mij bij het terugzien van de Nederlandse officieren in hun uniform van 1940.

"Men kan dan nauwelijks beseffen dat een en ander al weer ruim vijftig jaar geleden is", aldus De Waard.

Mogelijk biedt een jaarvergadering van de vereniging de gelegenheid tot projectie, bijvoorbeeld met een begeleidend woord van de toen 14-jarige jongen die dit van nabij gadesloeg.

Het filmfragment is zeer kort en daarom is het wellicht de beste wijze van vertoning door het beeld steeds weer stil te zetten en als foto te bekijken. Practisch elk "plaatje" is boeiend. Een daaruit is bijvoorbeeld dat waarop het schoolhoofd, staande aan het hek dat zijn tuin van het schoolplein scheidt, nauwkeurig toeziet wat er op het plein van "zijn" school voorvalt. Letterlijk "schoolvoorbeeld" van het op dat moment voor ons onvatbare feit van bezetting door een vreemde macht.

H. van Herwerden

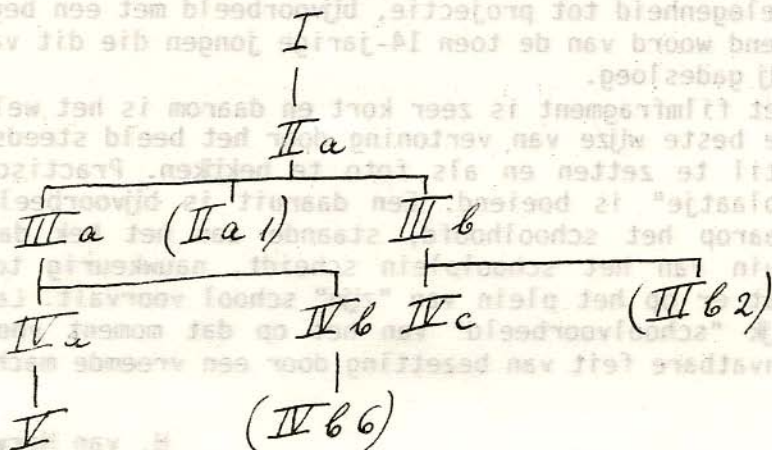
BEKNOPT GENEALOGIE VAN DE BARENDRECHTSE

OUTRAETS

In het tijdschrift "Ons Voorgeslacht" van april 1991 heeft Mr G. van Niekerken uit 's-Gravenhage een uitvoerig artikel geschreven, getiteld OUTRAET, EEN SCHOUTENGESLACHT TE BARENDRECHT (blz. 167-182).

Hendrick Adriaensz. Outraet was de eerste van een reeks Outraets die onafgebroken van vader op zoon bijna 200 jaar lang het schoutambt in Barendrecht bekleedde, en wel tot 1773, toen Hendrikus Anthonisz. Outraet kinderloos overleed.

Een schematisch overzicht van het genoemde artikel neem ik op in ons Contactblad. De geïnteresseerde lezer die meer wil weten over het schoutengeslacht raadplege het artikel in "Ons Voorgeslacht".

- I. Heyndrick Adriaensz. Outraet, schout van West-Barendrecht en Carnisse; benoemd tot schout tussen 1587 en 1598; schout en heemraad tot zijn overlijden in 1618.

- IIa. Adriaen Heyndricksz. Outraet, sinds 1609 vermeld als schout van Oost-Barendrecht; 1611-1618 vermeld als secretaris van West-Barendrecht; 1618-1647 schout van Oost- en West-Barendrecht en Carnisse; 1647-1653 is ene Adriaen Heyndricksz. (geen Outraet) stedehouder (plaatsvervanger) van de schout.
- IIIa Bastiaen Outraet, ged. Barendrecht 24.10.1632; schout en secretaris van West-Barendrecht en Carnisse van 1653 tot 1681.
- IIa1 Adriaen Adriaens Outraet, ged. Barendrecht 24.6.1607; schout van Oost-Barendrecht van 14.10.1652 tot 11.6.1653; waarschijnlijk kort daarna overleden.
- IIIb Heyndrick Adriaensz. Outraet, waarschijnlijk geboren na 1637; notaris en bode te Barendrecht; diaken in 1674; overleden vóór 1698.
- IVa. Teunis (Anthonis) Outraet, ged. Barendrecht 15.5.1661; schout en secretaris te Barendrecht 1681-1724; overleden te Barendrecht 10.8.1724.
- IVb.. Adriaen Outraet, waarschijnlijk geboren in 1662 in Barendrecht; schoolmeester te Barendrecht 1698-1732; overleden 1732.
- IVc. Adriaen Hendricksz. Outraet, ged. Barendrecht 4.9.1675; gerechtsbode en hospes te Barendrecht; waarschijnlijk overleden te Barendrecht, aangegeven 3.4.1764.
- IIIb2 Mattheus Outraet, ged. Barendrecht 6.10.1669; notaris te Barendrecht; aldaar overleden 24.4.1700.
- V. Hendrikus Outraet, ged. Barendrecht 21.9.1698; schout en secretaris van Barendrecht 1724-1773; overleden te Barendrecht 27.4.1773; begraven in het zelfde graf als Adriaen Anthonisz. Sijbrants (1563-1603 schout en dijkgraaf van Oost-Barendrecht).
- IVb6 Bastiaen Outraet, ged. Barendrecht 1.7.1708; sinds 1730 schoolmeester van Oost-Barendrecht, een en ander tot 1759; 1779-1792 schepen van West-Barendrecht; aldaar ongehuwd overleden in 1792.

Voor zover schrijver heeft kunnen nagaan is de schouten-familie uitgestorven met Bastiaen Outraet, ongehuwd en kinderloos overleden op 19 september 1792.

Opm.: Op Charlois leefde omstreeks 1600 een Bastiaen Adriaensz. Outraet, die in Charlois tot in de 19e eeuw vrij veel nakomelingen had. Verwantschap met de familie in Barendrecht heeft schrijver van het artikel niet kunnen ontdekken.

H. Oldenhof

REDACTIONELE OPROEP

Wij zijn zo goed als helemaal door onze voorraad copij heen, de schappen zijn weer leeg.

Daarom een oproep voor (overvloedig) nieuw materiaal voor de eerstkomende (en volgende) uitgave!

COPIJ VOOR HET MAARTNUMMER GAARNE INLEVEREN
VOOR 15 FEBRUARI 1992 OP HET REDACTIE-ADRES

C O N T A C T B L A D

Kwartaaluitgave van de
Historische Vereniging Barendrecht

+:+:++:++:++

REDACTIE: mw. G.M.H. Eijkenaar-Van der Haak
mw. J.W.E. Kouw
mw. H.A. Plomp-Monshouwer
J.F. van Rooijen
B. Schooljan

REDACTIE-ADRES: Korianderhof 3
2991 HD Barendrecht
tel. 01806 - 19658

+:+:++:++:++

CONTRIBUTIE: f 15,- per jaar; met ingang van 1992 f 18,-.

Betaling van de contributie kan geschieden door gebruik te maken van het U toegezonden acceptgiroformulier of door overschrijving op Postbankrekeningnummer 25 30 926 ten name van de Historische Vereniging Barendrecht.

Gehele of gedeeltelijke overneming van artikelen is niet toegestaan dan na schriftelijke toestemming van de redactie.

WERKGROEPEN

BARENDRECHT VAN VROEGER OP ANSICHT EN FOTO

Contactpersoon:

BODEMONDERZOEK

Contactpersoon: mw. H.A. Plomp-Monshouwer, Develsluis 6
2995 XB Heerjansdam, tel. 01857 - 1923

FILMARCHIEF J. SCHOP

Contactpersoon: H. Oldenhof, Rietgors 7
2991 ML Barendrecht, tel. 01806 - 19273

GENEALOGIE

Contactpersoon: A.M. Overwater, Jaagpad 65
2992 VJ Barendrecht, tel. 01806 - 12152

Inzage genealogische verzameling elke eerste zaterdag van de maand
van 10.00 - 13.00 uur

HISTORISCH BOERDERIJ-ONDERZOEK

Contactpersoon: A.G.W. Wesdorp, De Zeeg 25
2991 EH Barendrecht, tel. 01806 - 13872

SELECTIE - Papieren

Contactpersoon: P. van Bergeijk, Ziedewijdsedijk 59
2991 VP Barendrecht, tel. 01806 - 12252

- Voorwerpen

Contactpersoon: W.M. Groenenboom, Voordijk 267
2992 AL Barendrecht, tel. 01806 - 12617

TENTOONSTELLINGEN

Contactpersoon: mw. J.W.E. Kouw, Singel 32
2992 BN Barendrecht, tel. 01806 - 16059

ISSN 0169-5460